

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**FILOZOFIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MFI-R1**

MAJ 2017

Uwaga: akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych [...]. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	I. 1. Klasyczna koncepcja filozofii. Zdający: 1) wyróżnia podstawowe dyscypliny filozoficzne, które wywodzą się z filozofii klasycznej: ontologię, epistemologię, logikę, etykę, filozofię polityki i estetykę; 2) umieszcza formułowane pytania i problemy filozoficzne w obrębie właściwej dla nich dyscypliny.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C.

Zadanie 2. (0–2)

a) (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; [...] odróżnia tezy od założeń i argumentów. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych [...]. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź; rekonstruuje tezy i argumenty zawarte w tekście	V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. Rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne sformułowanie tezy.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Główna teza: Rzeczy inne niż umysły istnieją tylko wtedy, gdy są postrzegane („esse to percipi”).

b) (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty.</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych [...]. Zdający prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty (J. Locke’a koncepcja <i>tabula rasa</i>, radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya, empiryzm D. Hume’a i jego sceptyczne konsekwencje);</p> <p>4) przedstawia epistemologię I. Kanta jako rozwiązanie sporu empiryzmu z racjonalizmem [...].</p> <p>II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska ontologiczne, rekonstruuje wspierające je argumenty (dualizm R. Descartesa, monizm B. Spinozy, naturalizm T. Hobbesa, spirytualizm G. Berkeleya);</p> <p>4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: [...]</p> <p>c) G. Berkeley, <i>Traktat o zasadach poznania</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <p>1. Rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B1

Zadanie 3. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty; rozumie argumenty wysuwane przeciwko poszczególnym tezom [...]</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty (J. Locke’a koncepcja <i>tabula rasa</i>, radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya,</p>
---	---

	<p>empiryzm D. Hume'a i jego sceptyczne konsekwencje);</p> <p>2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska ontologiczne, rekonstruuje wspierające je argumenty (dualizm r. Descartesa, monizm B. Spinozy, naturalizm T. Hobbesa, spirytualizm G. Berkeleya).</p>
--	--

Schemat punktowania

- 2 p. – za wymienienie przykładowego filozofa z XX w. głoszącego tezę przeciwną do tezy Berkeleya oraz poprawne wyjaśnienie różnicy.
- 1 p. – za wymienienie przykładowego filozofa z XX w.
- 0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- a) Roman Ingarden
- b) Inaczej niż Berkeley, Ingarden uważa, że świat zewnętrzny istnieje niezależnie od wszystkich umysłów poznających.

Zadanie 4. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający [...] odróżnia tezy od założeń i argumentów.</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych [...]. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź; rekonstruuje tezy i argumenty zawarte w tekście; w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya);</p> <p>2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska ontologiczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] spirytualizm G. Berkeleya);</p> <p>4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: [...] c) G. Berkeley, <i>Traktat o zasadach poznania</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. Rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>
--	---

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawną odpowiedź wraz z trafnym argumentem.
- 0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie:

Odpowiedź: Tak

Przykładowy argument: Przedmioty zmysłowe istniałyby, gdyby nie postrzegał ich żaden człowiek, ponieważ byłyby nadal postrzegane przez Boga (Ducha wiecznego).

Zadanie 5. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne.</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych [...]. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź; rekonstruuje tezy i argumenty zawarte w tekście; w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya [...]);</p> <p>2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska ontologiczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] spirytualizm G. Berkeleya);</p> <p>4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: [...]</p> <p>c) G. Berkeley, <i>Traktat o zasadach poznania</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <p>1. Rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne wskazanie wszystkich odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi

Rozwiązanie

1P, 2F, 3F

Zadanie 6. (0–2)**a) (0–1)**

<p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya [...]);</p> <p>2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p>
---	--

	1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska ontologiczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] spirytualizm G. Berkeleya).
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne wyjaśnienie terminu.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Solipsyzm to pogląd, który zakłada, że istnieje tylko jeden podmiot poznania, mianowicie aktualnie filozofujące „ja”.

b) (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty; rozumie argumenty wysuwane przeciwko poszczególnym tezom.	II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya [...]); 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska ontologiczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] spirytualizm G. Berkeleya).
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzasadnienie.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Berkeley nie był solipsystą, ponieważ przyjmował istnienie umysłu boskiego oraz wielu umysłów skończonych.

Zadanie 7. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] porównuje różne rozwiązania tego samego	I. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii starożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje różne rozwiązania problemu tożsamości i zmienności bytu, [...] wieczne idee Platona.
--	---

problemu; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya [...]).
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie wszystkich wierszy tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy tabeli.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Zdania (tezy):	Platona koncepcja idei	Berkeleya koncepcja idei
Idee istnieją w umysłach ludzkich.	-	X
Idee istnieją poza umysłami.	X	-
Idee istniały przed narodzinami Platona.	X	X
Idee są rozciągłe.	-	-
Idee są tym, co postrzegamy.	-	X
Idee są prawzorami rzeczy materialnych.	X	-

Zadanie 8. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne.	II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: [...] 3) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska empirystów, rekonstruuje wspierające je argumenty (J. Locke’a koncepcja <i>tabula rasa</i> , radykalizacja empiryzmu u G. Berkeleya [...]).
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne przyporządkowanie obu tez odpowiednim filozofom.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A2, B3

Zadanie 9. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	IV. Umiejętności logiczne. Zdający [...] 6. Objasnia i wykrywa niektóre typy błędów logicznych występujące w rozumowaniach niesformalizowanych, jak: ekwiwokacja, regres w nieskończoność, błędne koło, przesunięcie kategorialne, <i>non sequitur</i> .
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne nazwanie błędu oraz wyjaśnienie, na czym błąd polegał.

1 p. – za poprawne nazwanie błędu lub wyjaśnienie, na czym błąd polegał.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

a) błąd ekwiwokacji (wieloznaczności)

b) Termin „wielki” ma inne znaczenie w przesłance drugiej niż w przesłance pierwszej.

Zadanie 10. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].	I. 3. Problematyka epistemologiczna w filozofii starożytnej. Zdający: 3) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: b) Sekstus Empiryk, <i>Zarysy Pirrońskie</i> (fragment); 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty (intelektualizm etyczny Sokratesa, etyka cnót Arystotelesa, hedonizm Epikura, etyka stoicka); 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: [...] d) Epikur, <i>List do Menoikeusa</i> (fragment), e) Epiktet, <i>Diatryby</i> (fragment).
---	--

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie wszystkich wierszy tabeli.
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy tabeli.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Lp.	Nazwa szkoły	Przedstawiciel, np.:	Teza
1.	epikureizm	Epikur	A
2.	stoicyzm	Seneka	C
3.	sceptycyzm	Sekstus Empiryk	B

Zadanie 11. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne.	I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] hedonizm Epikura [...]); 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: [...] d) Epikur, <i>List do Menoikeusa</i> (fragment).
---	--

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1P, 2P, 3F, 4F

Zadanie 12. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...] Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź; rekonstruuje tezy i argumenty zawarte w tekście; w analizie	I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] hedonizm Epikura [...]); 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: [...] d) Epikur, <i>List do Menoikeusa</i> (fragment).
--	--

tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi;	
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie właściwej odpowiedzi wraz jej poprawnym uzasadnieniem i przytoczeniem cytatu.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Odpowiedź: Nie.

Przykładowe rozwiązanie:

Uzasadnienie: Gdy istniejemy, lęk przed śmiercią jest nieracjonalny, ponieważ nie istnieje przedmiot tego lęku, czyli śmierć. Natomiast w momencie, gdy istnieje śmierć, nie istnieje już ten, kto się boi.

Odpowiedni fragment tekstu: „gdy my istniejemy, śmierć jest nieobecna, a gdy tylko śmierć się pojawi, wtedy nas już nie ma”.

Zadanie 13. (0–3)

II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; jasno prezentuje własne stanowisko w dyskusji, popiera je rzetelną argumentacją oraz przykładami; prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi; stosuje argumentację filozoficzną do rozpatrywania problemów życia codziennego i społecznego.	I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] hedonizm Epikura [...]). 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] utilitaryzm J. S. Milla).
---	--

Schemat punktowania

Po 1 p. za:

- poprawną nazwę stanowiska
- poprawne wyjaśnienie stanowiska Epikura
- poprawne wyjaśnienie stanowiska Milla.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa stanowiska: utilitaryzm

Przykładowe wyjaśnienie:

Wg Epikura żadna przyjemność nie może być złem, ale szczęście gwarantują tylko przyjemności naturalne i konieczne. Człowiek roztrotny powinien wybierać przyjemności naturalne i konieczne, ograniczać naturalne i niekonieczne a wystrzegać się nienaturalnych i niekoniecznych. Władza i bogactwo, to przyjemności nienaturalne i niekonieczne, a zatem należy się ich wystrzegać.

Wg Milla władza i bogactwo mogą być uznane za przejaw dobrego życia, o ile prowadzą do maksymalizacji szczęścia jak największej liczby ludzi.

Zadanie 14. (0–2)

II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] etyka cnót Arystotelesa). II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] kantowska etyka obowiązku, utilitaryzm J. S. Milla).
--	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne przyporządkowanie wszystkich terminów.

1 p. – za poprawne przyporządkowanie pięciu lub czterech terminów.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Teorie etyczne	Terminy
Arystotelesowska etyka cnót	Dzielność etyczna, umiar
Kantowska etyka obowiązku	Imperatyw kategoryczny, obowiązek
Utilitaryzm J.S. Milla	Korzyść, konsekwencje

Zadanie 15. (0–25)

Wymagania ogólne

II. Tworzenie wypowiedzi

Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne; porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; jasno prezentuje własne stanowisko [...]; popiera je rzetelną argumentacją oraz przykładami; prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].

Kryteria oceniania wypracowania z filozofii

Kryterium		Punktacja	Max. liczba punktów		
I Sformułowanie stanowiska	Jasne sformułowanie stanowiska (tezy lub hipotezy), które lokuje się w problematyce pracy.	3	25		
	Stanowisko lokuje się w problematyce pracy, ale jest sformułowane nieprecyzyjnie.	2			
	Niejednoznaczny związek między stanowiskiem a problematyką pracy lub brak stanowiska, a jedynie kontekst wskazuje na przekonania zdającego.	1			
II Uzasadnienie stanowiska	a) Adekwatne	Uzasadnienie jest bezpośrednio odniesione do stanowiska (wszystkie argumenty wiążą się ze stanowiskiem i przyjętym sposobem rozwiązania problemu).	3	18	
		Luźny związek uzasadnienia ze stanowiskiem – zdający dostarcza argumentów w sprawie drugorzędnych elementów przyjętego rozwiązania problemu.	1		
	b) Trafne	Uzasadnienie poprawne zawierające argumenty za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu – kontrargumenty (argumenty zgodne oraz logicznie poprawne za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu). Odwołania do wiedzy nie zawierają błędów rzeczowych i logicznych.	4		3
		Uzasadnienie na ogół poprawne zawierające argumenty za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu (poprawne oraz na ogół logiczne). Nieliczne usterki rzeczowe i jeden błąd logiczny.	3		
		Na ogół poprawne argumenty tylko za przyjętym rozwiązaniem problemu . Nieliczne usterki rzeczowe i jeden błąd logiczny.	2		
		Argumenty błędne. Rozumowanie zawiera sądy wzajemnie sprzeczne, zawiera rozumowania <i>non sequitur</i> . Liczne błędy rzeczowe (w tym rażące) i logiczne.	1		
c) Poglębione	Rozbudowana argumentacja i kontrargumentacja. Zdający posługuje się więcej niż 1 argumentem za swoim stanowiskiem i więcej niż 1 argumentem podważającym stanowisko; rozpatruje problem z więcej niż 1 punktu widzenia). Argumenty są ważkie (istotne), ich	4	4		

	wprowadzenie uzasadnione jest przez zdającego. Swobodne posługiwanie się wiedzą i terminologią filozoficzną.		
	Argumentacja zrównoważona – zdający posługuje się przynajmniej 1 ważkim argumentem i 1 kontrargumentem. Uzasadnienie argumentacji wystarczające dla zrozumienia stanowiska zdającego. Sporadyczne użycie pojęć filozoficznych.	3	
	Argumentacja wąska – zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Uzasadnienie argumentacji ogólnikowe.	2	
	Pojedyncze użycie pojęć filozoficznych lub ich brak.		
	Argumentacja wąska –zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Argumenty lub kontrargumenty nieistotne (drugorzędne). Uzasadnienie powierzchowne (infantylnie).	1	
d) Krytyczne	Uzasadnienie obejmuje analizę krytyczną argumentów i kontrargumentów, zdający rozważa racje przemawiające na rzecz danych argumentów i uzasadnia wprowadzenie kontrargumentów.	4	4
	Analiza krytyczna obecna, ale w stopniu niewystarczającym, np. bez uzasadnienia kontrargumentacji.	2	
e) Nawiązania do innych dziedzin kultury	Zdający swobodnie nawiązuje/wyказuje związek między filozofią a innymi dziedzinami kultury (literaturą, sztuką).	3	3
	Zdający w niewielkim stopniu nawiązuje do innych dziedzin kultury.	2	
III Kompozycja pracy	Poprawna i przejrzysta kompozycja pracy – wyodrębnione i konsekwentnie uporządkowane części pracy niezbędne do jasnego sformułowania i uzasadnienia stanowiska.	2	2
	Zaburzenia w kompozycji pracy.	1	
IV Poprawność językowa	Praca napisana językiem komunikatywnym i na ogół poprawnym pod względem składniowym, leksykalnym, frazeologicznym, fleksyjnym, ortograficznym i interpunkcyjnym.	2	2
	Praca napisana językiem w większości komunikatywnym. Występują błędy fleksyjne, leksykalne, frazeologiczne, ortograficzne i interpunkcyjne.	1	